

ביאורי משנה

פרק ח' משנה ב'

כמה הוא שעורו? מזון שתי סעודות לכל אחד. מזונו לחל ולא לשבת, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, לשבת ולא לחל. וזה וזה מתכונין להקל.

רבי יוחנן בן ברוקה אומר: מכפר בפנדיון מארבע סאין בסלע.

רבי שמעון אומר: שתי ידות לכפר משלש לקב. חציה לבית המנגע, וחצי חציה לפסול את הגויה:

כדי להבין את דברי רבי יוחנן בן ברוקה ורבי שמעון, עלינו לצאת יחד לסיר אצל מוכרי החטים והנחתומים, לברר את מחירם של החטים ושל ככרות הלחם.

ובכן, דבר ראשון, הבה נתבונן יחד בסוגי המטבעות שבהם נערך את הקניות, כדי שנדע את ערכם ושויי, שחס וחלילה לא ירמו אותנו!

הנה לפניכם סוגי המטבעות:

☞ שווי של כל סלע הוא: _____ מעות

☞ שווי של כל מעה הוא: _____ פונדיון.

☞ יוצא שכל סלע שווי הוא: _____ פונדיון.

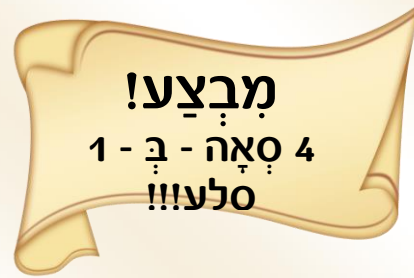

$$\begin{array}{r} 24 \text{ (מעות)} \\ \times 2 \text{ (פונדיון)} \\ \hline \text{(פונדיון)} \end{array}$$

לאחר שָאנו יודעים כָּבֵר אֶת שְׁוִיִּים שֶׁל סוּגֵי הַמְטָבְעוֹת,
הָבָה נִכְנֵס אֶצֶל מוֹכֵר הַחֲטִיִּים, וְנִבְרָר כִּמָּה יַעֲלֶה לָנוּ לִקְנוֹת חֲטִי

אֶצֶל מוֹכֵר הַחֲטִיִּים אָנוּ מְגַלִּים אֶת הַמְּחִיר הַבָּא:

לאחר שָרְאִינוּ מַה מְחִירָם שֶׁל 4 סָאָה חֲטִיִּים, בּוֹאוּ נַעֲשֶׂה יַחַד חֲשֻׁבוֹן, כִּמָּה יַעֲלֶה לָנוּ כָּל סָאָה חֲטִיִּים, וְכִמָּה יַעֲלֶה לָנוּ כָּל קָב חֲטִיִּים, וְכֵן כִּמָּה יַעֲלֶה לָנוּ חֲצִי קָב וְרִבַּע קָב.

וּבֵּכֵן, רֵאשִׁית, בּוֹאוּ נִזְכֵּר כִּמָּה פּוֹנְדִיוֹנִין שְׁוִיִּים סֻלְעָ ? ____ !
כִּמוֹ כֵּן, נִגְלֶה לָכֶם (אוּלַי אֵין צָרָךְ לַגְלוֹת לָכֶם, לְאַחַר שְׂרָאִיתֶם אֶת הַתְּמוּנָה שֶׁל שְׂקֵי הַחֲטִיִּים הַמְּחוּלָקִים לְקָבִים...) שֶׁבְּכָל סָאָה יֵשׁ ____ קָבִים.
בְּעֶזְרַת שְׁתֵּי יְדִיעוֹת אֵלּוּ, נַעֲשֶׂה יַחַד אֶת הַחֲשֻׁבוֹנוֹת הַבָּאִים:

כִּמָּה יַעֲלֶה כָּל סָאָה? כִּדִּי לְדַעַת זֹאת, נִקַּח אֶת מְחִירוֹ שֶׁל 4 סָאָה, וְנַחֲלַק אוֹתוֹ לְאַרְבַּע.

$$\begin{array}{r|l} 4 & 8 \\ \hline & 4 \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{(פּוֹנְדִיוֹנִין)} \\ \text{(סָאָה)} \end{array}$$

יוצא אם כן, שְמַחִירוֹ שֶׁל כָּל סָאָה הוּא: _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין!
יָיִן עֲכָשׂוּ, נַעֲשֶׂה אֶת הַחֲשׁוֹבֹן כְּמָה יַעֲלֶה כָּל קֶב: נִקַּח אֶת מַחִירוֹ
שֶׁל סָאָה אֶחָד, וְנַחֲלֵק אוֹתוֹ לְשֵׁשׁ.

$$\begin{array}{r|l} 1 & 2 \\ \hline & 6 \\ & \text{(קב)} \end{array} \text{ (פּוֹנְדִיּוֹנִין)}$$

אז כמה מחירו של כל קב ? _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין!

יָיִן וְעֵתָה, אִם נַחֲלֵק אֶת מַחִירוֹ שֶׁל כָּל קֶב לְשָׁנִים, נִרְאֶה שְמַחִירוֹ
שֶׁל מַחְצִית הַקֶּב יִהְיֶה _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין!
יָיִן וְאִם נִמְשִׁיךְ לְחַלֵּק אֶת מַחִירוֹ שֶׁל מַחְצִית הַקֶּב לְרֵבַע הַקֶּב,
נִזְכֵּחַ שְמַחִירוֹ יִהְיֶה _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין!
הֲבֵנָה נִסְדֵּר עֲכָשׂוּ אֶת מַחִירָם שֶׁל כָּל סוּגֵי הַמְדוֹת, כְּפִי שְׁעֲשִׂינוּ
עַד עֲכָשׂוּ:

- יָיִן 4 סָאָה = _____ סֵלַע (פּוֹנְדִיּוֹנִין).
- יָיִן 1 סָאָה = _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין.
- יָיִן 1 קֶב = _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין.
- יָיִן חֲצִי קֶב = _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין.
- יָיִן רֵבַע קֶב = _____ פּוֹנְדִיּוֹנִין.

מְבַצֵּעַ!
1 כֶּכֶר לֶחֶם -
ב - 1 פּוֹנְדִיּוֹנִין!!!

עֲכָשׂוּ, בּוֹאוּ נִכְנֵס לַנְּחֻתוֹם,
וְנִבְדֵּק כְּמָה עוֹלֶה כָּל כֶּכֶר לֶחֶם,
וּמְכַמָּה קֶב חֲטִים יִצְרוּ אוֹתוֹ.

רְכִיבִים:
רֵבַע קֶב
חֲטִים.

עלינו לדעת, שהנחתום כולל במחיר הכפר את שכר עבודתו,
באפיה ובטחינת החטים, וכן את מחיר העצים עבור האפיה. על כל
אלו הוא לוקח ____ ממחירו של הכפר.

ואם נבוא לחשב כמה הרויח הנחתום על הכפר, נצטרך להזכר
במחירו של רבע הקב, (שכן בכל כפר הוא מכניס ____ הקב), ואם
אתם לא זוכרים, בדקו נא למעלה בחשבונות שחשבנו בצאתנו
מחנות החטים.

נו! כמה היה מחירו של רבע הקב? נכון ש ____ פונדיון!?

ואם הנחתום לוקח ____ פונדיון על כפר אחד, יוצא אפוא
ששכרו עבור כל טירחתו היה גם כן ____ פונדיון!

הנה כי כן, הבנת עכשו את דברי רבי יוחנן בן ברוקה: "מכפר
בפונדיון, מארבע סאין בסלע", כלומר, ששיעורו של שתי סעדות
ושל עירובי תחומין הוא, כמות החטים שהנחתום מכניס בתוך כפר
שהוא מוכר בפונדיון, כשמחיר החטים הוא ____ סאה בסלע.

בואו לא נסתפק במה שראינו עד עכשו, מכמה חטים עשו את
הכפר, אלא נבדק גם כמה נפח ביצים הוא מכיל.

ובכן, כל קב הוא ____ ביצים, וכשנרצה לבדוק כמה הוא השעור של
עירובי תחומין לרבי יוחנן בן ברוקה בחשבון הביצים, נחלק 24 ל- 4,
(שכן עלינו לדעת כמה ביצים הם רבע הקב).

$$\begin{array}{r|l} 2 & 4 \\ \hline 4 & \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{(ביצים)} \\ \text{(ככרות)} \end{array}$$

נמצאנו למדים, שרבי יוחנן בן ברוקה העמיד את שיעורו על _____ ביצים.

אנא ממך, לפני שנפרד מרבי יוחנן בן ברוקה, הגד נא לי לסכום, מהו שיעור עירוני תחומין לשיטתו? _____ הקב, שהוא _____ ביצים!

לאחר שהבנו את דברי רבי יוחנן בן ברוקה, נעבור לדברי רבי שמעון שאומר: "שתי ידות לכפר משלש לקב".

וזאת עלינו לדעת, שרבי שמעון ממצט בשיעורו, כלומר, הוא מיקל.

לשיטתו, השעור הוא _____ ידות (חלקים) מכפר, כשהנחתום אופה _____ כפרות מכל קב, (שלא כמו רבי יוחנן בן ברוקה, שמחשב לפי נחתום שאופה _____ כפרות מכל קב).

תזכירו לי בבקשה, כמה ביצים הם קב אחד? _____ ביצים.

ועכשו, שלשיטתו אנו מדברים על סוג כפר באפן שהנחתום אופה _____ כפרות מקב, עלינו לחלק את ה - 24 ביצים, לשלש.

$$\begin{array}{r|l} 2 & 4 \\ \hline 3 & \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{(ביצים)} \\ \text{(כפרות)} \end{array}$$

הנה רוּאָה, שלשיטתו, כל כפר הוא של _____ ביצים.

ואם נחשב כמה ביצים הם _____ שלישי הכפר, נראה שהוא _____ ביצים! _____, משום ש-8 לחלק ל-3, התוצאה היא _____! -
שליש, ואם נחבר שנים משני השליש יוצא _____!

הָבָה נִסְכָּם לְשִׁטַּת רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה הוּא שִׁיעוּרוֹ שֶׁל עִירוּבֵי
תְּחוּמִין? _____ שְׁלִישׁ שֶׁל כֶּכֶר כְּשֶׁהִנְחַתוּם אוֹפֶה שְׁלוֹשׁ מִקֵּב, שֶׁהוּא
_____ בִּיצִים וְ_____.

בַּל נִשְׁכַּח, שְׁחוּץ מֵרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָיָה לָנוּ עוֹד
שְׁתֵּי שִׁטוֹת בְּמִשְׁנֵה בְּשַׁעַר עִירוּבֵי תְּחוּמִין, וְאִךְ מוֹדָדִים שְׁתֵּי
סְעֻדוֹת לְאָדָם, שֶׁהֵם רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה.

מִשְׁהִגְעֵנוּ לְכָאן, נִחְשֵׁב לְפִי שִׁיטָתָם כִּמָּה הוּא שְׁעוֹר הַשְּׁהִיָּה
שֶׁהָאָדָם יִטְמָא בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ.

הַכֶּלֶל הוּא לְפִי שְׁתֵּי הַדְּעוֹת, שֶׁשְׁעוֹר הַשְּׁהִיָּה הוּא כְּדִי אֲכִילַת פָּרוֹס
(שֶׁהוּא זְמַן אֲכִילַת _____ כֶּכֶר), רַק שְׁלֹפֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה שֶׁדָּבַר
עַל כֶּכֶר שֶׁהוּא רִבַּע הַקֵּב, הֵרִי לְמַדְּנוּ לְמַעְלָה שֶׁקֵּב הוּא _____ בִּיצִים,
וְרִבַּע הַקֵּב הוּא _____ בִּיצִים, נִמְצָא שֶׁ_____ (חֲצִי) מִכֶּכֶר זֶה הוּא:
_____ בִּיצִים.

הֵרִי שְׁלֹפֵי שִׁיטָתוֹ, שְׁעוֹר הָאֲכִילָה בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ הוּא: _____
בִּיצִים.

וְלְפִי רַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁדָּבַר עַל כֶּכֶר שֶׁהוּא שְׁלִישׁ הַקֵּב, יוֹצֵא אֶפֶס,
שֶׁכֵּל כֶּכֶר הוּא _____ בִּיצִים, וּפְרוֹס מִמֶּנּוּ הוּא _____ בִּיצִים.

הֵרִי שְׁלֹפֵי שִׁיטָתוֹ, שְׁעוֹר הָאֲכִילָה בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ הוּא: _____
בִּיצִים.

ולבסוף, נבין גם את דברי המשנה: "וחצי חציה לפסול את הגויה", שכן האכל אוכלים טמאים כחצי _____ נפסל גופו _____ מלאכל בתרומה.

👉 ולרבי יוחנן בן ברוקה שאמר שאמר שפרס מכפר הוא _____ ביצים, הרי שחצי _____ הוא ביצה ו_____.

👉 ולרבי שמעון שאמר שפרס הוא _____ ביצים, הרי שחצי _____ הוא _____ ביצים.

יָעֲשֶׂוּ, לְאַחַר שְׁחֻזְרָנוּ כְּבַר מֵהַסִּיּוּר הַמְּרִתֶּקָה, בּוֹאוּ נִסְכֶּם אֶת כָּל מָה

שְׁלֵמֵדְנוּ: יָד

_____	כָּמָה פּוֹנְדִיּוֹנִין הֵם סֵלַע?
_____	כָּמָה מְעוֹת הֵם סֵלַע?
_____	כָּמָה פּוֹנְדִיּוֹנִין הֵם מְעָה?
סֵלַע _____	כָּמָה הוּא מְחִירוֹ שֶׁל 4 סָאָה חֲטִים?
_____	כָּמָה קֵב יֵשׁ בְּסָאָה חֲטִים ?
פּוֹנְדִיּוֹנִין _____	כָּמָה הוּא מְחִירוֹ שֶׁל כָּל קֵב חֲטִים ?
פּוֹנְדִיּוֹן _____	כָּמָה הוּא מְחִירוֹ שֶׁל רְבַע הַקֵּב חֲטִים ?
כְּכוֹרוֹת _____	כָּמָה כְּכוֹרוֹת אוֹפֶה הַנְּחָתוֹם מִקֵּב אֶחָד - לְפִי שִׁיעוּרוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה ?
כְּכוֹרוֹת _____	כָּמָה כְּכוֹרוֹת אוֹפֶה הַנְּחָתוֹם מִקֵּב אֶחָד - לְפִי שִׁיעוּרוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן ?
פּוֹנְדִיּוֹן _____	כָּמָה עוֹלָה כֶּכֶר - לְפִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה?
פּוֹנְדִיּוֹן _____	כָּמָה מְשִׁתְּכֶר הַנְּחָתוֹם עֲבוּר טִירְחָתוֹ בְּאִפִּיֵית הַכֶּכֶר - לְרַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה?
בִּיצִים _____	כָּמָה נֶפֶח בִּיצִים יֵשׁ בְּקֵב חֲטִים ?
בִּיצִים _____	כָּמָה בִּיצִים הֵם הַשִּׁיעוּר לְעִירוּבֵי תְּחוּמִין - לְפִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה ?
בִּיצִים _____	כָּמָה בִּיצִים הֵם הַשִּׁיעוּר לְעִירוּבֵי תְּחוּמִין - לְפִי רַבִּי שְׁמַעוֹן?
כְּדֵי אֲכִילַת _____	כָּמָה הוּא שְׁעוֹר הַשְּׁהִיָּה בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ שֶׁהָאָדָם יִטְמָא?
בִּיצִים _____	כָּמָה הוּא פֶּרֶס - לְפִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה ?
בִּיצִים _____	כָּמָה הוּא פֶּרֶס - לְפִי רַבִּי שְׁמַעוֹן?
חֲצִי _____	כָּמָה הוּא שְׁעוֹר אֲכִילַת דְּבָרִים טְמֵאִים, שֶׁהָאָדָם יִטְמָא עַל יְדֵן מְדַרְבָּנָן ?
_____ ! _____	כָּמָה הוּא חֲצִי פֶּרֶס - לְפִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה?

אַשְׁרֵיךְ

תְּלַמִּיּוֹדֵי הַיָּקָר וְהָאֱהוּב,
שְׂדֵכִית לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל
דְּבַרֵי מִשְׁנַה אַחַת.

יִתֵּן ה' שְׂתִזְכֶּה
לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל
אֶת דְּבַרֵי כָּל הַתּוֹרָה
כּוֹלָה! אָמֵן וְאָמֵן!!!

